

Attac Norge
Kolstadgata 1
0652 Oslo
22 98 93 04
attac@attac.no
www.attac.no

Org.nr: 983
504 965
Kontonummer:
9001.07.98018

Oslo, 7. april 2015

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse: NOU 2014: 13 Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi

Attac viser til utlysning av høringsrunden på Scheel-utvalget utredning NOU 2014:13. Med dette oversendes våre synspunkter på Stortingsmeldingen.

Beste hilsen
Petter Slaatrem Titland /s/
Leder i Attac

Attacs innspill kan kort oppsummeres slik:

- Norge bør støtte opp om EUs ønske om å innføre skatt på finanstransaksjoner for å beskytte økonomien
- Skattleggingen bør ikke dreies bort fra skatt på verdiskapning og i retning likhet mellom eiere på tvers av land
- Selskapsskatten bør ikke settes ned – det vil øke formuen til de rikeste
- Offentlig innsyn i eierskap til selskaper og resultatene av deres virksomhet er viktig for demokratiet og for å hindre skatteunndragelser
- Norge bør bidra til nødvendige endringer i det internasjonale skattesystemet

Utredningen fra utvalget gir en god innføring i gjeldene norsk skatteøkonomisk tenkning. Det er positivt at utredningen søker å gjøre denne tenkningen tilgjengelig for flere enn fagøkonomene. Utredningen tydeliggjør også mange av de problemene verden står overfor som følge av at dagens skattesystemer og beskatningsmodeller ikke er tilpasset globaliseringen av økonomien, og det press de enkelte land settes under som følge av dette.

Skatt på finanstransaksjoner for å beskytte økonomien

Utredningen er lagt fram i en situasjon der verdensøkonomien fortsatt befinner seg i den største økonomiske krisen siden andre verdenskrig. Dette illustreres ved at rentenivået er nå er nær null eller under null i økonomier som til sammen utgjør omkring 90% av verdens brutto nasjonalprodukt. For å unngå deflasjon sprøyter sentralbankene fortsatt hver måned inn i bankene tusentalls milliarder kroner i tilnærmet gratis kapital. Stor tilgang på gratis kapital gir overhengene fare for overvekt av spekulative investeringer. Behovet for å kunne beskytte økonomien mot spekulative investeringer, og tilvarende nedturer, blir ikke diskutert, kanskje fordi diskusjonen skjer innenfor økonomiske modeller som ikke er i stand til å trekke noe skille mellom finansspekulasjon og realøkonomisk investering. Dermed avviser også utvalget uten særlig diskusjon Attacs forslag om beskatning av finanstransaksjoner. Attac Norge mener utvalget burde støtte opp under de 11 EU-landenes forsøk på å innføre en felles skatt på finanstransaksjoner.

Skattleggingen bør ikke dreies bort fra skatt på verdiskapning / likhet mellom eiere på tvers av land

Generelt foreslår utvalget en dreining av norsk beskatning fra "kildebeskatning" til "residensbasert beskatning". Beskatning av kapitalinntekt skal da i større grad skje der eieren bor, framfor at beskatning skal skje der pengene blir opptjent. Det betyr mindre skatt i selskapet der pengene tjenes (ned fra 27% til 20%), men høyere utbytteskatt på de penger eiere tar ut fra selskapet til eget bruk (opp fra 27% til 41%). Det innebærer også at typiske "eierstater" blir skattemessig favorisert på bekostning av "produsentstater". Tradisjonelt er dette den modellen kolonimakter foretrekker.

I en verden som flommer over av billig kapital, og der alt tyder på at dette vil fortsette i en god del år framover, legger utredningen stor vekt på behovet for å tiltrekke seg utenlandske investeringer. Den foreslår gunstige vilkår for utenlandske investorer. I tråd med dette foreslås

utenlandske eiere fritatt for utbytteskatt, da dette ansees som en sak for deres hjemstat. Dette vil gi en fordel til utenlandske investorer framfor norske, da mange kommer fra stater med lavere utbytteskatt. Norge er et svært attraktivt sted å investere, av en lang rekke grunner. Skattefordeler til utenlandsk kapital burde ikke være en prioritet i norsk skattepolitikk.

Selskapsskatten bør ikke settes ned

Utredningen viser til de store ulikhetene i eierskap til formue som nå utvikler seg (side 378). I Norge eies nå 50% av formuen av de 10% rikeste og deres andel stiger. I andre land er ulikheten enda større. Utvalget påpeker at formueskatt kan bremse litt på denne utviklingen, og også at en slik skatt antakelig heller ikke har særlig virkning for de samlede investeringene i Norge. Utvalget legger imidlertid mindre vekt på at de 10% rikeste i det store og hele forvalter sine formuer gjennom selskapskonstruksjoner. Lavere effektiv selskapsskatt vil dermed også innebære lavere skatt på opptjening av formue hos de rikeste. Attac mener slike effekter burde vært bedre belyst, og støtter ikke nedsettelse av selskapsskatten til 20%.

Åpenhet og offentlig innsyn i eierskap til selskaper og resultatene av deres virksomhet

Forutsetningen for en effektiv beskatning er innsyn i eierskap til selskaper, kapital og kapitalinntekter. I dag er både skattemyndighetenes og offentlighetens innsyn i eierskap sterkt begrenset, og mulighetene til hemmelighold er mange. Attac mener at offentlig innsyn i eierskap til selskaper, og offentlig innsyn i resultatene fra deres virksomhet gjennom en "land-for-land" rapportering er vesentlig. Dette både for å sikre riktige opplysninger og for å få et opplyst offentlig ordskifte om effekten av skattesystemet. Vi savner tydeligere forslag om hvordan Norge kan bidra til dette for egen del og av viktige tiltak som kan gjøres her i landet for å sikre større transparens også her i landet.

Scheel-utvalget anbefaler å følge opp forslagene for land-for-land-rapportering fra OECD. OECD ønsker å innføre en taushetsbelagt rapport til skattemyndighetene. Attac krever et åpent rapporteringssystem tilgjengelig for alle. Attac krever også at LLR-rapporteringen skal gjelde alle sektorer og innebefatter rapporteringsplikt fra skatteparadiser og fra land hvor støttefunksjoner er lokalisert. Helt avgjørende her er å ha en LLR-rapportering som også innebefatter rentebetalinger og royaltymbetalinger. Så vidt vi kan se, er dette ikke en del av OECD sitt LLR-forslag, som Scheel-utvalget legger til grunn.ⁱ

Behov for endringer i det internasjonale skattesystemet

Generelt savner vi en mer kritisk vurdering av det internasjonale systemet for beskatning og behovet for en mer gjennomgående fornyelse av dette. Selv om Norge isolert sett og på egen hånd har liten mulighet for å påvirke dette systemet, kan omstendighetene og den internasjonale økonomiske krisa komme til å framtvinge endringer. Vi ser det derfor som viktig å kunne bidra til utvikling av alternative modeller og forståelse av alternative muligheter. Her kan Norge bidra blant annet gjennom forskning på området og aktiv deltakelse i internasjonalt arbeid.

ⁱ Se OECD 2014, *Guidance on Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting*, side 12: <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/2314301e.pdf?expires=1417791856&id=id&accname=guest&checksum=6F0807A80074765AC7C16AB417893515>